

Seimo aplinkos apsaugos komitetui ir jo nariams
Siunčiama el. paštu: aak@lrs.lt

2020-06-01 Nr. SK/2020-125

Juozui Imbrasui
Siunčiama el. paštu: Juozas.Imbrasas@lrs.lt

Simonui Gentvilui
Siunčiama el. paštu: Simonas.Gentvilas@lrs.lt

Kęstučiui Bacvinkai
Siunčiama el. paštu: Kestutis.Bacvinka@lrs.lt

Linui Balsiui
Siunčiama el. paštu: Linas.Balsys@lrs.lt

Andriui Mazuroniui
Siunčiama el. paštu: Andrius.Mazuronis@lrs.lt

Kęstučiui Mažeikai
Siunčiama el. paštu: Kestutis.Mazeika@lrs.lt

Petrui Nevuliui
Siunčiama el. paštu: Petras.Nevulis@lrs.lt

Pauliui Saudargui
Siunčiama el. paštu: Paulius.Saudargas@lrs.lt

Artūriui Skardžiui
Siunčiama el. paštu: Arturas.Skardzius@lrs.lt

Virginijai Vingrienei
Siunčiama el. paštu: Virginija.Vingriene@lrs.lt

kopija

Aplinkos apsaugos agentūros
Direktoriui Rimgaudui Špokui
Siunčiama el. paštu: aaa@aaa.am.lt

Lietuvos Pramoninkų Konfederacijos
Generaliniam direktoriui Ričardui Sartatavičiui
Siunčiama el. paštu: ricardas.sartatavicius@lpk.lt;
sekretoriatas@lpk.lt

Asociacijos Lietuvos mediena
Direktoriui Raimundui Beinortui
Siunčiama el. paštu info@lietuvosmediena.lt

DĖL: AB GRIGEO KLAIPĖDA ATLYGINTINOS ŽALOS GAMTAI BEI NUOTEKŲ VALYMO OPTIMIZAVIMO PLANO PRIEMONIŲ

2020-05-27 Seimo aplinkos apsaugos komitetas (toliau - Komitetas) savo posėdyje svarstė klausimą (toliau – Klausimas) dėl AB „Grigeo Klaipėda“ (toliau - Bendrovė) taršos leidimo atnaujinimo, pripažįstant, kad situacija, susijusi su Bendrovės nuotekų tvarkymo veikla yra parlamentinės kontrolės objektas. 2020-05-26 Bendrovė Komitetui atsiuntė raštą, kuriame pateikė su Klausimu susijusią informaciją, o taip pat Komiteto posėdžio metu pateikė susijusią informaciją.

Atsižvelgiant į tai, Bendrovė teikia papildomą informaciją, susijusią atlygintinos žalos gamtai bei nuotekų valymo optimizavimo plano priemonėmis, susijusiomis su naujo statybos techninio projekto Dumpių nuotekų valykloje įgyvendinimu, kurio tikslas iš dalies išvalytas nuotekas perduoti į AB Klaipėdos vanduo nuotekų valyklą.

1. Bendrovė tiek jos atžvilgiu atliekamo ikiteisminio tyrimo byloje, tiek viešojoje erdvėje įsipareigojo atlyginti žalą Kuršių marių vandens būklei, jei ir kai tik tokia žala bus objektyviai nustatyta ir apskaičiuota. Žemiau yra nurodytos su poveikiu Kuršių marioms nustatymu susijusios aplinkybės:

- (i) 2020-02-21 Aplinkos apsaugos departamentas (toliau - AAD) nurodė Bendrovei, kad nėra tikslinga rengti aplinkos atkūrimo priemonių taikymo plano^{1 2 3}, nes nėra gauti reikšmingi duomenys iš Aplinkos apsaugos agentūros ir Bendrovės. Minėtas planas iki šio rašto išsiuntimo dienos nėra parengtas;
- (ii) valstybinio monitoringo (AB Klaipėdos vanduo Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA) pateiktos metinės aplinkos monitoringo ataskaitos, parengtos remiantis aplinkos monitoringo programos reikalavimais, AAA atlikto Kuršių marių vandens monitoringo ataskaitos, Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos monitoringo ataskaitos) duomenys patvirtino, kad Kuršių marių vandens būklė laikotarpyje nuo 2012-01-01 iki 2020-01-01 neviršijo leistinos taršos normatyvų, o didžiąją nurodyto laikotarpio dalį atitiko ir Aplinkos apsaugos agentūros nustatytus geros vandens būklės reikalavimus.
- (iii) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2012-2019 metų imtinai duomenys dėl Kuršių mariose ir Baltijos jūroje sugautų žuvų, kurios skirtos vartoti žmonėms, patvirtina, kad sunkiųjų metalų normos nebuvo viršytos nė karto⁴.

2. Bendrovė parengė nuotekų valymo optimizavimo programą, užtikrinsiančią aukščiausių aplinkosauginių standartų taikymą, o taip pat tvarų ir ilgalaikį nuotekų valymo būdą. Jis užtikrins Bendrovės valymo įrenginių Dumpiuose panaudojimą pirminiam nuotekų valymui bei tolimesnį jų perdavimą nuotekų tvarkymo sutarties su AB Klaipėdos vanduo pagrindu į AB Klaipėdos vanduo nuotekų valymo sistemą.

2020-03-03 AB Klaipėdos vanduo išduotų prisijungimo sąlygų Nr. 2020/S.6/3-327 pagrindu Bendrovė parengė nuotekų tinklų prijungimo prie AB Klaipėdos vanduo nuotakyno statybos techninį projektą (Techninis projektas)⁵. Kadangi Bendrovė savo gamyklos teritorijoje, Nemuno g. 2, Klaipėdoje, neturi mechaninio ir biologinio nuotekų valymo įrengimų, Techniniu projektu yra siekiama sudaryti jai techninę galimybę nuotekų pirminį valymą atlikti Bendrovės Dumpiuose esančiuose valymo įrenginiuose bei mechaniniu ir biologiniu būdu iš dalies išvalytas bei leistinos taršos normatyvus atitinkančias nuotekas

¹ 2020-02-05 Bendrovė kreipėsi į Aplinkos apsaugos departamentą su prašymu parengti aplinkos atkūrimo priemonių planą bei jų įgyvendinimo priemones 2020-02-21 Aplinkos apsaugos departamentas rašte Bendrovei nurodė, kad, negavus reikšmingų duomenų nėra galimybės atlikti neigiamo poveikio aplinkai reikšmingumo įvertinimo, todėl neigiamo poveikio aplinkai reikšmingumo įvertinimo terminas, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo II skirsnio 31 straipsniu, pratęstas iki 2020-05-22.

² Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos aprašas (Tvarkos aprašas) (patvirtintas Aplinkos ministro 2006 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. D1-228) reglamentuoja klausimus, susijusius su padarytos žalos paviršinio vandens ekologiškai, cheminei ir (arba) kiekybinei būklei ir (arba) ekologiniam potencialui (Tvarkos aprašo 2.2. punktas) ištaisymo būdais, atkuriant pirminę aplinkos būklę. Jame yra nurodyta, kad žala aplinkai, susijusi su vandeniu, ištaisoma atkuriant pirminę aplinkos būklę, pasirenkant šiuos aplinkos atkūrimo būdus: pirminį, papildomą ir kompensuojamąjį (Tvarkos aprašo 10 punktas). Tvarkos aprašas nustato, kad AAD turi pareigą nustatyti žalą aplinkai ir atlikti neigiamo poveikio aplinkai reikšmingumo įvertinimą. AAD taip pat turi pareigą nuspręsti, kokios aplinkos atkūrimo priemonės turi būti taikomos ir reikalauti, kad ūkio subjektas vykdytų aplinkos atkūrimo priemones ir kontroliuotų aplinkos atkūrimo priemonių vykdymą (Tvarkos aprašo 27 punktas).

³ 2020-02-10 AAD raštu Nr. (5.3)-AD5-2025 AAD kreipėsi į AAA su pavedimu pagal kompetenciją atlikti Kuršių marių, ekologinės būklės ar ekologinio potencialo bei cheminės būklės pablogėjimo įvertinimą, siekiant įvertinti Bendrovės vykdytos veiklos neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo įvertinimą bei pateikti kitą informaciją ir išvadas, kurios gali būti reikšmingos aplinkos atkūrimo priemonių nustatymui

2020-02-20 raštu Bendrovė kreipėsi į AAD, AAA bei Aplinkos ministeriją prašydama suteikti informaciją, kas ir kada pateiks atsakymą į 2020-02-05 Bendrovės rašte pateiktą prašymą nustatyti aplinkos (Kuršių marių) atkūrimo priemonių plano priemones bei jų įgyvendinimo terminus.

⁴ Tyrimai buvo atlikti pagal du pagrindinius kriterijus: teršalus ir sunkiuosius metalus. Tyrimai atliekami ir normos taikomos tokios, kokios numatytos Komisijos reglamente (EB) Nr. 1881/2006, su paskutiniais pakeitimais, nustatytais Komisijos reglamente (EB) Nr. 2015/704. Apibendrinant tyrimų rezultatus laikotarpiu nuo 2012 metų iki 2019 metų pabaigos, darytinos tokios išvados: (i) Per visą ataskaitoje nurodytą laikotarpį (2012-2019 metus) sunkiųjų metalų normos nebuvo viršytos nė karto. Tirti mėginiai atitinka Komisijos reglamente (EB) Nr. 1881/2006 reikalavimus: didžiausias leidžiamas švino kiekis žuvų mėsoje – 0,3 mg/kg, kadmio kiekis – 0,05 mg/kg, gyvsidabrio kiekis – 0,5 mg/kg; (ii) teršalų, kurių Bendrovės nuotekos savo biocheminėje sudėtyje neturėjo, kiekis (1 lentelė) buvo viršytas kelis kartus: 2015 metais strimelės, Baltijos silkės tyrimo metu nustatytas dioksinų ir dioksinų tipo PCB normos viršijimas – leidžiama koncentracija 6,5 pg/g, nustatyta 8,45 pg/g; 2017 metais Baltijos menkių tyrimo metu nustatytas a) PCB normos viršijimas – leidžiama koncentracija 184 ng/g, nustatyta 287 ng/g ir b) dioksinų ir dioksinų tipo PCB normos viršijimas – leidžiama norma 39,85 ng/g, nustatyta - 57,75 ng/g.

⁵ Techniniame projekte numatyta įrengti apvalytų nuotekų liniją, kuria Bendrovės valymo įrenginiuose apvalytos nuotekos patektų į šulinį Nr. 200, iš kurio numatyta įrengti nuotekų perpumpavimą į AB Klaipėdos vanduo slėginę liniją d1000, galutiniam nuotekų išvalymui AB Klaipėdos vandenys valymo įrenginiuose. Techninio projekto sprendiniuose numatyta, kad Bendrovės nuotekų valymo įrenginiai ir juose esanti įranga yra pajėgūs pasiekti reikiamą išvalymo lygį, neviršijant 2020-03-03 Prisijungimo sąlygose nustatytų leistinos taršos rodiklių: BDS₇ – 800 mg/l⁵, ChDS/ BDS₇ santykis <3, pH – 6,5-9,5, maksimali temperatūra - 45°.

galutiniam išvalymui perduoti nuotekų tvarkymo sutarties pagrindu į AB Klaipėdos vanduo nuotekų valyklą, esančią Uosių g. 8, Dumpių k., Klaipėdos r.

2020-05-05 Bendrovė kreipėsi į prokuratūrą, prašydama leisti suderinti Techninį projektą su kompetentingomis institucijomis, gauti statybą leidžiantį dokumentą ir atlikti statybos darbus. Klaipėdos apylinkės prokuratūra savo 2020-05-13 nutarime nurodė, kad Bendrovei nėra reikalingas teisėsaugos institucijų leidimas suderinti Techninį projektą ir gauti statybą leidžiantį dokumentą⁶.

2020-05-19 Techninis projektas buvo įkeltas į Infostatybą, dėl ko pradėta jo derinimo su atsakingomis institucijomis procedūra. Ją įvykdžius, teisės aktų nustatyta tvarka Bendrovei bus išduotas statybą leidžiantis dokumentas, suteikiantis teisę įgyvendinti Techniniame projekte numatytus sprendinius Dumpiuose esančioje nuotekų valykloje.

Techninis projektas taip pat yra derinamas ir su AB Klaipėdos vanduo⁷.

Kadangi į Techninį projektą derinančių atsakingų institucijų sąrašą yra įtraukta Aplinkos apsaugos agentūra, Bendrovė pažymi, kad, jos supratimu, atsižvelgiant į Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai įstatymo 1 ir 2 priedą, Techninio projekto sprendiniai, numatantys išskirtinai inžinerinių nuotekų tinklų įrengimą, nepatenka į planuojamų ūkinių veiklų sąrašą, kurioms reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimo procedūra.

Techninį projekto derinimo trukdžiai, kurie gali atsirasti dėl derinime dalyvaujančių institucijų galimai patiriamo politinio ir visuomeninio spaudimo elgtis ne teisės aktų nustatyta tvarka, realiai (faktiškai) gali lemti Bendrovės ekonominės veiklos sutrikdymą ar net sustabdymą, kadangi dabartiniai AB Klaipėdos vanduo nuotekų valymo techniniai pajėgumai valyti Bendrovės nuotekas, deja, bet yra riboti (nepakankami). Tai patvirtina faktas, kad nuo 2020-05-15 Bendrovė buvo priversta nutraukti savo gamybinę veiklą dėl to, kad AB Klaipėdos vanduo atsisakė priimti Bendrovės nuotekas.

Techninio projekto spartus nesuderinimas ir neįgyvendinimas neišvengiamai lems ir tolimesnius Bendrovės reikšmingus finansinius praradimus (nuostolius), neigiamą socialinį ir ekonominį poveikį įmonės darbuotojams, kurių darbo vietos, labai tikėtina, nebūtų išsaugotos. Tokia situacija akivaizdžiai pažeistų ne tik Bendrovės interesus, tačiau ir viešąjį interesą, kuris apima poreikį apsaugoti ir Bendrovės vykdomą veiklą. Bendrovės skaičiavimais, jos gamybinių įrenginių pristovos 1 (viena) valanda lemia 2552 eurų nuostolį⁸, kuris 3 mėnesių laikotarpyje⁹ sudarys 4 993 016 eurų nuostolį¹⁰, o 6 mėnesių laikotarpyje¹¹ - 9 993 632 eurų nuostolį¹². Bendrovėje šiuo metu dirba 167 darbuotojai, Bendrovės sumokėtų mokesčių už 2019 metus suma – 2 477 098 eurų, iš kurių GPM sudarė 275 820 eurai, nekilnojamojo turto mokestis – 96 052 eurus. Abu mokesčiai sumokėti į Klaipėdos miesto savivaldybės ir Klaipėdos rajono savivaldybės biudžetus. Bendrovė per 2019 metus yra sumokėjusi 966 737 eurų į VSDF biudžetą. Per 2020 metus Bendrovė sumokėjo GPM sumą, lygią 275 820 eurų ir VSDF įmokų sumą, lygią 330 251 eurų. Prie tiesioginių nuostolių priskirtini ir prarasti klientai bei produkcijos realizavimo rinkos, o taip pat bankų, kreditorių, tiekėjų pasitikėjimo praradimas dėl galimybės vykdyti savo įsipareigojimus. Bendrovė yra vienintelis Lietuvoje ūkio subjektas, kuris užtikrina Lietuvos įsipareigojimų ES vykdymą dėl kartono pakuotės atliekų perdirbimo. Bendrovė taip pat užtikrina vietos kartono pakuotės gamintojų aprūpinimą konkurencinga žaliava ir padeda toms bendrovės konkuruoti užsienio rinkose. Bendrovė yra reikšmingas subjektas ekonominiu ir socialiniu, t. y. viešojo intereso, aspektu – ji užtikrina darbo vietas ir pajamas darbuotojams bei įplaukas į valstybės ir savivaldybės biudžetus. Todėl viešasis interesas reikalauja užtikrinti apsaugą Bendrovės siekiui atsakingai panaudoti jos lėšas ir derinti su ilgalaikės veiklos bei plėtros perspektyva¹³.

⁶ Kadangi šio nutarimo antrąja dalimi Bendrovės prašymas atlikti statybos darbus nuotekų valymo aikštelėje Dumpių kaime, Klaipėdos raj., buvo netenkintas, Bendrovė jį apskundė teisės aktų nustatyta tvarka.

⁷ Techniniu projektu turi būti suderintos su AB Klaipėdos vanduo nuotekų komercinės apskaitos mazgo, automatinėjų mėginių semtuvo ir pH/T/ORP daviklio, skendinčių medžiagų analizatoriaus įrengimo vietos, duomenų perdavimo įranga, jos apimtis. Įrengus Techniniame projekte numatytą pakankamo tūrio nuotekų valomų teršalų kiekiams ir apkrovoms įrangą būtų pasiektas reikiamas jų išvalymo laipsnis tam, kad Bendrovės apvalytos nuotekos galėtų būti išleistos į AB Klaipėdos vanduo nuotakyną.

⁸ Jį sudaro 1334 eurų pastovios sąnaudos ir 1218 eurų negautas pelnas.

⁹ Nuo 2020-05-15 iki 2020-08-14 imtinai susidarys 1933 valandos pristovos.

¹⁰ Jį sudarys 2 578 622 eurų pastovių sąnaudų suma ir 2 354 394 eurų negauto pelno suma.

¹¹ Nuo 2020-05-15 iki 2020-11-14 imtinai susidarys 3916 valandų pristovos.

¹² Jį sudarys 5 223 944 eurų pastovių sąnaudų suma ir 4 769 688 eurų negauto pelno suma.

¹³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-681/2013.

Pabrėžtina tai, kad Bendrovė laikėsi viešos ir realiais veiksmais pagrįstos pozicijos, kad ji yra pasirengusi atlyginti objektyviai nustatytą žalą aplinkai ir deda maksimalias pastangas, kad tai būtų padaryta, kaip galima greičiau.

Tai taip pat sudaro pagrindą teigti, kad Bendrovė deda visas įmanomas pastangas bendradarbiauti su valstybės ir teisėsaugos institucijomis, rasti operatyvų, sąžiningą, teisėtą ir skaidrų sprendimą tiek dėl jos atžvilgiu vykdomo ikiteisminio tyrimo, tiek dėl galimybės užtikrinti jos vykdomos ekonominės veiklos tęstinumą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, šiuo maloniai prašo Komiteto, neperžengiant parlamentinės kontrolės ribų, savo kompetencijos ribose imtis visų įmanomų teisėtų priemonių užtikrinti, kad Techninio projekto derinimas būtų įvykdytas teisės aktų nustatyta tvarka kaip galima greičiau, vadovaujantis pamatiniais įstatymo viršenybės, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia ir kitais viešojo administravimo principais.

Generalinis direktorius

Tomas Eikinas

Originalas siunčiamas nebus